Huấn luyện tư duy thuật toán

Bài toán: Print from 1 to N (Recursion)

Slide Learning C++

Ngày 16 tháng 1 năm 2026

Tiếp nhận & Phẫu thuật (Briefing)

Tóm tắt đề bài

Máy tính cho bạn một số nguyên dương N. Nhiệm vụ của bạn là in ra các số từ 1 đến N, mỗi số nằm trên một dòng riêng biệt.

Yêu cầu bắt buộc

Phải sử dụng **Đệ quy (Recursion)** để giải quyết.

Lộ trình tư duy:

1. **Chunk 1:** Hiểu về đệ quy qua hình ảnh thực tế.
2. **Chunk 2:** Xác định điểm dừng (Base case).
3. **Chunk 3:** Quy luật "Gửi thông điệp"và thứ tự thực hiện.

Chunk 1: Đệ quy là gì? (Ẩn dụ "Búp bê Nga")

- Tưởng tượng Đệ quy giống như bộ **Búp bê Nga (Matryoshka)**.
- Khi mở một con búp bê lớn, bên trong lại có một con búp bê nhỏ hơn y hệt nó.
- Quá trình tiếp diễn cho đến khi chạm đến con búp bê nhỏ nhất.

Định nghĩa trong lập trình

Đệ quy là một hàm **tự gọi lại chính nó** nhưng với một phiên bản bài toán nhỏ hơn (giá trị truyền vào giảm dần).

Ví dụ: `in_so(5)` nhờ `in_so(4)` làm giúp phần việc phía trước, sau đó nó mới làm phần của mình.

Thử thách tư duy: Điểm dừng

Câu hỏi

Nếu chúng ta cứ "nhờ"mãi như vậy (`in_so(4)` nhờ `in_so(3)`,...), đến số mấy thì chúng ta phải dừng lại để tránh việc máy tính chạy mãi không nghỉ?

Thử thách tư duy: Điểm dừng

Câu hỏi

Nếu chúng ta cứ "nhờ"mãi như vậy (`in_so(4)` nhờ `in_so(3)`,...), đến số mấy thì chúng ta phải dừng lại để tránh việc máy tính chạy mãi không nghỉ?

Giải đáp: Điểm dừng (Base case)

Điểm dừng quan trọng nhất chính là **số 1** (hoặc số 0 tùy cách cài đặt).

- Vì đề bài yêu cầu in từ 1 đến N.
- Nếu tiếp tục lùi xuống các số âm, chúng ta sẽ làm sai yêu cầu đề bài.

Chunk 2: Quy luật "Gửi thông điệp"

Có hai cách để chúng ta sắp xếp công việc trong đệ quy:

1. Làm xong rồi mới gọi

In số hiện tại ra, sau đó mới nhờ "đệ tử"tiếp theo làm phần còn lại.

2. Gọi xong mới làm

Nhờ "đệ tử"làm hết mọi việc phía trước, khi nào xong mới quay lại in số của mình.

Trắc nghiệm: Để in theo thứ tự tăng dần ($1 \to N$), ta chọn cách nào?

- **A.** In số N trước, sau đó mới gọi `print(N-1)`.
- **B.** Gọi `print(N-1)` trước, sau đó mới in số N.

Chunk 2: Quy luật "Gửi thông điệp"

Có hai cách để chúng ta sắp xếp công việc trong đệ quy:

1. Làm xong rồi mới gọi

In số hiện tại ra, sau đó mới nhờ "đệ tử"tiếp theo làm phần còn lại.

2. Gọi xong mới làm

Nhờ "đệ tử"làm hết mọi việc phía trước, khi nào xong mới quay lại in số của mình.

Trắc nghiệm: Để in theo thứ tự tăng dần ($1 \to N$), ta chọn cách nào?

- **A.** In số N trước, sau đó mới gọi `print(N-1)`.
- **B.** Gọi `print(N-1)` trước, sau đó mới in số N.

Đáp án: B - Vì ta muốn các số nhỏ hơn hiện ra trước.

Phân tích luồng thực thi

Cấu trúc của hàm đệ quy:

1. **Kiểm tra điểm dừng:** Nếu $N < 1$, thoát ra.
2. **Gọi đệ quy:** Nhờ hàm giải quyết bài toán với $N - 1$.
3. **Thực hiện công việc:** In số N ra màn hình.

Diễn biến khi $N = 3$

- `print(3)` gọi `print(2)`
- `print(2)` gọi `print(1)`
- `print(1)` gọi `print(0)` $\rightarrow$ **Dừng!**
- Quay lại `print(1)`: In ra **1**
- Quay lại `print(2)`: In ra **2**
- Quay lại `print(3)`: In ra **3**

Cơ chế Ngăn xếp (Stack)

- **Giai đoạn "Vào"(Calling phase):** Máy tính "tạm dừng"các hàm và xếp chúng vào một chiếc hộp (Stack).
- **Giai đoạn "Ra"(Returning phase):** Khi chạm điểm dừng, máy tính lấy các hàm ra theo thứ tự ngược lại (từ trên xuống).

Ghi nhớ

Lệnh in đặt **sau** lời gọi đệ quy sẽ được thực hiện trong giai đoạn "Ra", tạo nên thứ tự tăng dần.

Chunk 3: Chốt thuật toán

Dưới đây là cấu trúc logic (Mã giả) chúng ta đã xây dựng:

```
H  m  Print_Numbers(N):
    // 1. Diem dung (Base case)
    Neu N == 0:
        Ket thuc

    // 2. Goi de quy truoc de in cac so nho hon
    Print_Numbers(N - 1)

    // 3. Thuc hien in so hien tai (Giai doan "Ra")
    In N ra man hinh
```

Listing 1: Mã giả cho bài toán Print 1 to N

Kết quả với $N = 5$**:** 1 2 3 4 5 (mỗi số một dòng).

Thử thách mở rộng

Câu hỏi mở rộng

Nếu bài toán yêu cầu in **ngược lại** từ N về 1 $(5, 4, 3, 2, 1)$, bạn sẽ thay đổi vị trí của lệnh **In N** như thế nào?

- **A.** Giữ nguyên (In N sau khi gọi đệ quy).
- **B.** Đảo lên trên (In N trước khi gọi đệ quy).

Thử thách mở rộng

Câu hỏi mở rộng

Nếu bài toán yêu cầu in **ngược lại** từ N về 1 $(5, 4, 3, 2, 1)$, bạn sẽ thay đổi vị trí của lệnh **In N** như thế nào?

- **A.** Giữ nguyên (In N sau khi gọi đệ quy).
- **B.** Đảo lên trên (In N trước khi gọi đệ quy).

Giải đáp

Đáp án B: In trước khi gọi đệ quy sẽ thực hiện lệnh in ngay trong giai đoạn "Vào", giúp in từ số lớn đến số bé.